

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak

Gorzów Wlkp., dnia 5 października 2020 r.

NK-II.431.1.9.2020.RBur

Pan
Krzysztof Romankiewicz
Starosta Zielonogórski

Wystąpienie pokontrolne z kontroli przeprowadzonej w trybie zwykłym w Starostwie Powiatowym w Zielonej Górze

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2019 r. poz. 1464) oraz art. 2 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) w dniach od 24 czerwca 2020 r. do 1 września 2020 r. upoważnieni pracownicy Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w składzie:

- Robert Burek – starszy inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu,
  - Justyna Jędrzejewska – starszy inspektor wojewódzki,
- przeprowadzili kontrolę w Starostwie Powiatowym ul. Podgórna 5, 65-057 Zielona Góra.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do 24 czerwca 2020 r.

Projekt wystąpienia pokontrolnego otrzymał Pan w dniu 18 września 2020 r., do którego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z powyższym na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

1. Zakres działalności Starosty Zielonogórskiego objęty kontrolą.

Kontrola obejmowała swym zakresem realizację zadań z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej.

2. Ocena skontrolowanej działalności.

Kontrolowaną działalność w zakresie realizacji ww. zadań oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Ocenę tę uzasadniają ustalenia kontroli, które wykazały, że nie wszystkie lokale są w pełni przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

3. Zakres odpowiedzialności.

Pracą Starostwa Powiatowego w Zielonej Górze kieruje Starosta pan Krzysztof Romankiewicz przy pomocy Wicestarosty pana Tadeusza Pająka.

Za realizację zadań z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej odpowiedzialna jest pani Anna Morgowska - Inspektor w Wydziale Organizacyjnym.

4. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Na terenie powiatu zielonogórskiego znajdują się 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, co odpowiada mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2019 poz. 294), (dalej „ustawa”).

Na powiat przypadają trzy punkty, dlatego zgodnie z art. 11 ust. 1a ww. ustawy, adwokatom i radcom prawnym powierzono prowadzenie jednego punktu, a prowadzenie kolejnych dwóch powierzono organizacji pozarządowej, która udziela nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczy nieodpłatne poradnictwo obywatelskie w tych punktach w zakresie czasowym wskazanym w umowie.

Kontrolującym okazano uchwały: nr 526.2018 Zarządu Powiatu Zielonogórskiego z dnia 18 października 2018 r. oraz 123.2019 Zarządu Powiatu Zielonogórskiego z dnia 15 października 2019 r. w sprawie wyznaczenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz określenia harmonogramu wskazującego dni i godziny, w których będą prowadzone dyżury w punktach.

Punkty pomocy zlokalizowano w nieruchomościach będących własnością gmin, z którymi zawarto porozumienia. Gminy te dla powiatu udostępniły lokale na czas określony.

Starosta nie skorzystał z możliwości wynikającej z art. 9 ust. 5 ustawy i w celu koordynacji realizacji zadań wynikających z ustawy nie powołał pełnomocnika.

Zgodnie z otrzymanym wyjaśnieniem do dnia 30 września 2018 i analogicznie 2019 r., nie złożono do Starosty wniosków dotyczących potrzeb wspólnot samorządowych w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na rok kalendarzowy 2019 i 2020, zawierających preferowany sposób wykonywania tych zadań na terenie gminy.

Powiat corocznie zawiera z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, określające w szczególności:

- liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania, w tym z zakresu nieodpłatnej mediacji;
- zobowiązanie do imiennego wskazywania adwokatów i radców prawnych oraz ich zastępców, którymi są adwokaci lub radcowie prawni, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z wykazem planowanych dyżurów, uwzględniające dni i godziny, w których planuje się dyżury;
- zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej.

Porozumienia zostały zawarte, odpowiednio: 15 listopada 2018 r. (obowiązywało do 31 grudnia 2019 r.) i 15 listopada 2019 r. (obowiązuje do 31 grudnia 2020 r.). W obu porozumieniach wyznaczono po 3 adwokatów i 3 radców prawnych. Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o każdym zawartym porozumieniu powiat zawiadomił Wojewodę Lubuskiego – pisma: OR.3153.15.2018 z dnia 13 grudnia 2018 r.; OR.3153.18.2019 z dnia 27 listopada 2019 r.

Stwierdzono wywiązanie się z zawartych porozumień w aspekcie zobowiązania do imiennego wskazywania adwokatów i radców prawnych oraz ich zastępców poprzez przesłanie do dnia 30 listopada każdego roku pisma zawierającego stosowne informacje.

Adwokaci i radcowie prawni udzielają nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umów zawartych z powiatem. Kontrola wykazała, że w umowach zawarto wszystkie wymagane informacje, realizując w ten sposób zapisy art. 6 ust. 2 ww. ustawy.

W żadnej z okazanych umów nie wskazano specjalizacji nieodpłatnej pomocy prawnej udzielanej podczas poszczególnych dyżurów.

Powiat zawarł łącznie 2 umowy z organizacją pozarządową, które objęto kontrolą w zakresie zgodności z ustawą i stwierdzono, że wypełniono wszystkie postanowienia art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3 i 6b ustawy.

Organizacja pozarządowa zapewnia udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na podstawie umowy zawartej z powiatem. W ramach umowy, organizacji pozarządowej powierza się jednocześnie zadania z zakresu edukacji prawnej, realizowane w związku z problemami zgłaszanymi w trakcie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w wymiarze co najmniej jednego zadania na rok na każdy punkt. Kontrola wykazała, że w umowie nr OR.524.6.2019 starosta nie określił preferowanej formy realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej. Natomiast w odniesieniu do umowy nr OR.524.7.2018. formy realizacji tych zadań zostały określone w Ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie

nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (rozdział VIII, pkt. 2 ust. 4) oraz w ofercie złożonej przez Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej „Civis Sum”, która stanowi załącznik do umowy i jest integralną jej częścią w ustalonym końcowym brzmieniu. Powyższe zostało to uregulowane w § 2 pkt. 3 ust. 4 i § 1 pkt. 5 ww. umowy.

Wywiązując się z zawartej umowy organizacja pozarządowa w 2019 r.:

- zrealizowała kampanię społeczną „TWOJE PRAWO”, promującą i informującą o funkcjonowaniu na terenie powiatu systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym opracowano i nagrano spot radiowy - emisje spotu na antenie Radia Zachód, opracowano i wydrukowano plakaty (100 szt.) i ulotki (1000 szt.) oraz materiały w wersji elektronicznej, przesłano informacje o funkcjonowaniu punktów do lokalnych mediów, przygotowano prezentację informacyjną na panele LCD, informowano mieszkańców o funkcjonowaniu punktów podczas wykładów zorganizowanych w szkołach oraz podczas organizacji konkursu;
- prowadziła i aktualizowała lokalną edycję portalu www.edukacja-prawna.info.pl/powiat-zielonogorski;
- przeprowadzała wykłady w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sulechowie, Liceum Ogólnokształcącym w Sulechowie oraz Liceum Ogólnokształcącym w Czerwieńsku;
- udostępniała mieszkańcom powiatu wcześniej opracowane, jak i nowo powstałe poradniki z zakresu edukacji prawnej („Informator edukacji prawnej 2019 dla Powiatu Zielonogórskiego: Prawo w rodzinie. Wybrane zagadnienia z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego”; „Informator edukacji prawnej 2019 dla Powiatu Zielonogórskiego: Zadłużenia. Prawne możliwości redukcji zobowiązań. Jak uniknąć spirali zadłużenia.”);
- zorganizowała konkurs wiedzy prawnej pn. „BIEG W PRAWO”;
- przeprowadziła kampanię edukacyjną „Odbieraj listy polecane”.

Natomiast w 2020 r.:

- realizowano kampanię „TWOJE PRAWO”;
- prowadzony jest, aktualizowany i pozycjonowany w Internecie lokalny portal edukacji prawnej www.edukacja-prawna.info.pl/powiat-zielonogorski;
- udostępniane są mieszkańcom powiatu wcześniej opracowane poradniki z zakresu edukacji prawnej;
- realizowana jest kampania społeczna pn. „STOP CYBERPRZEMOCY”, tj. stworzono profil kampanii na portalu Facebook, opracowano plakaty oraz infografikę dotyczącą kampanii, wydrukowano 100 szt. plakatów, zorganizowano wykłady w formie online w Publicznej Szkole Podstawowej w Czerwieńsku, wysłano wiadomości z materiałami opracowanymi w ramach kampanii do szkół podstawowych, ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych z terenu powiatu.

Starosta kontroluje wykonywanie umowy przez organizację pozarządową na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach kontroli dokonuje również sprawdzenia, czy organizacja pozarządowa udziela nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczy nieodpłatne poradnictwo obywatelskie zgodnie z warunkami umowy. W kontrolowanym okresie przeprowadzono jedną kontrolę w 2019 r. W dniu 09.10.2019 r. została

przeprowadzona kontrola wykonania przez organizację pozarządową umowy nr OR.524.7.2018 o powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Powierzenie prowadzenia w 2019 r. na terenie Powiatu Zielonogórskiego jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i jednego punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego” zawartej w dniu 28.12.2018r.- protokół z kontroli OR.1711.2.2019, uwagi nie zgłoszono.

Kontrola wykonania przez organizację pozarządową umowy nr OR.524.6.2019 o realizację zadania publicznego pn. „Powierzenie prowadzenia w 2020 r. jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i jednego punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Zielonogórskiego” zawartej w dniu 09.12.2019 r. zostanie przeprowadzona w II półroczu 2020 r.

Starosta co najmniej raz w miesiącu odbiera części B karty pomocy zgromadzone w urnie, następnie zgodnie z przepisami art. 7 ust. 5 ustawy, analizuje opinie osób uprawnionych o udzielonej pomocy, mając na względzie potrzebę wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Jak wynika z wyjaśnień złożonych w piśmie OR.1710.3.2020 w okresie objętym kontrolą z analizy kart wynika, że osoby korzystające z pomocy wyraziły pozytywne opinie. W czterech przypadkach negatywnie zaopiniowano oznakowanie lokalu, w którym zorganizowany jest punkt, w tym w jednej opinii dodatkowo położenie lokalu:

- 1 opinia dotyczyła oznakowania lokalu w Kargowej,
- 1 opinia dotyczyła położenia oraz oznakowania lokalu w Sulechowie,
- 2 opinie dotyczyły oznakowania lokalu w Czerwieńsku.

Odniesiono się do złożonych opinii: wszystkie punkty były oznakowane prawidłowo, tj. przy wejściu do budynków, w których znajdują się punkty oraz na drzwiach do punktów znajdują się tabliczki, zgodne ze wzorem określonym na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości. Po przeanalizowaniu opinii dotyczących punktu w Czerwieńsku dodatkowo rozwieszono tabliczki wewnątrz budynku, wskazujące umiejscowienie punktu. Jeżeli chodzi o położenie punktu w Sulechowie – punkt jest umiejscowiony w bardzo dogodnym miejscu, tj. Ośrodku Pomocy Społecznej. Gmina Sulechów ponadto jest największą gminą w powiecie pod względem liczby mieszkańców. Mieszkańcy pobliskich gmin posiadają dogodny dojazd do tej miejscowości i to właśnie w tym punkcie najwięcej osób uprawnionych korzysta z nieodpłatnej pomocy prawnej.

Starosta przekazuje dziekanom okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych zawarte w części B kart pomocy opinie osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej, które mogą mieć wpływ na sposób wykonania przez okręgową radę adwokacką i radę okręgowej izby radców prawnych zobowiązania, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Starosta przekazuje organizacji pozarządowej zawarte w części B kart pomocy opinie osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczonym poradnictwie obywatelskim, które mogą mieć wpływ na sposób realizacji przez organizację standardów obsługi oraz sprawowanie wewnętrznego systemu kontroli jakości nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

z uwzględnieniem treści dokumentu dołączonego do wniosku o wpis na listę, o którym mowa w art. 11d ust. 8 pkt 4 ustawy.

Opinie są przekazywane drogą elektroniczną. Przed przekazaniem opinii, dokonuje się powiązania tych opinii z imieniem i nazwiskiem osoby, która udzielała w danym dniu nieodpłatnej pomocy prawnej podczas dyżuru w punktach powierzonych do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym. Ponadto usuwa się wszelkie dane zawarte w części B karty pomocy, które mogłyby identyfikować osobę uprawnioną, a także nie przekazuje opinii w formie kopii pisma odręcznego osoby uprawnionej. Od miesiąca lipca 2019 r. dodatkowo karty pomocy część B były wprowadzane do systemu informatycznego obsługi NPP i NPO.

Natomiast od dnia 1 stycznia 2020 r. przekazywanie opinii do OIRP w Zielonej Górze, ORA w Zielonej Górze oraz organizacji pozarządowej odbywa się za pośrednictwem systemu obsługi NPP i NPO.

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy Starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu. Kontrola wykazała, że informacje o nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim zostały zamieszczone i są na bieżąco aktualizowane w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Powiatu Zielonogórskiego oraz na tablicy ogłoszeń znajdującej się w budynku Starostwa Powiatowego w Zielonej Górze. Aktualne informacje nt. NPP i NPO są każdorazowo przekazywane gminom, z którymi powiat zawarł porozumienia w sprawie organizacji punktów, celem zamieszczenia na ich stronach internetowych, w Biuletynach Informacji Publicznej oraz w miejscach przeznaczonych dla osób oczekujących na udzielenie pomocy w punktach.

Upowszechnianie wiedzy o działalności systemu odbywa się cyklicznie na antenie Radia Zachód oraz w prasie. Niezbędne informacje zostały słuchaczom przekazane w dniach 04 stycznia 2019 r., 25 marca 2019 r., 28 maja 2020 r. Natomiast w wydaniach Gazety Lubuskiej z dnia 18 października 2019 r. i 15 maja 2020 r. oraz w portalu gazetalubuska.pl została zamieszczona lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa. Przy okazji publikacji listy zostały zamieszczone również informacje o działalności systemu NPP i NPO.

W miesiącu marcu 2019 r. oraz w miesiącu styczniu i lutym 2020 r. zostały przesłane wójtom i burmistrzom gmin z terenu Powiatu Zielonogórskiego ogłoszenia Starosty Zielonogórskiego informujące o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Wójtowie i burmistrzowie zostali poproszeni o rozwieszenie niniejszych ogłoszeń na terenie gmin.

Starosta sporządza i aktualizuje listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, dostępnego dla mieszkańców powiatu. W toku kontroli powyższa lista była aktualizowana.

Kontrolujący ocenili listę pod kątem wypełnienia wymagań określonych w art. 8a ust. 1 ustawy i nie wnieśli zastrzeżeń.

Starosta udostępnił listę w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej starostwa powiatowego i urzędów gmin na obszarze powiatu, w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie powiatu

poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w budynku Starostwa Powiatowego oraz udostępnił listę w lokalnych środkach masowego przekazu.

Listę udostępnił wykonawcom do wykorzystania przy realizacji postanowień art. 5 ust. 4 ustawy.

Numer telefonu służący mieszkańcom Powiatu Zielonogórskiego do zapisów na przedmiotowe porady oraz do udzielania informacji został podany do publicznej wiadomości poprzez:

- zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej, stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Zielonej Górze,
- przekazany do gmin z terenu Powiatu Zielonogórskiego, w celu zamieszczenia na stronach internetowych,
- udostępniony w poczekalniach punktów NPP i NPO,
- podany w Gazecie Lubuskiej przy publikacji listy jednostek,
- udostępniany przez organizację pozarządową w materiałach edukacyjnych.

Podczas kontroli sprawdzono, czy osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, także poza punktem, albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Z wyjaśnień złożonych w piśmie OR.1710.3.2020 wynika, że ww. osoby mają możliwość skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego również poza punktem oraz za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. W obecnej sytuacji, tj. w czasie obowiązywania stanu epidemii umożliwiono mieszkańcom Powiatu Zielonogórskiego poza poradami osobistymi również korzystanie z NPP i NPO za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (telefon, e-mail). Informacje w powyższym zakresie zostały podane do publicznej wiadomości.

Dotychczas nie stwierdzono przypadku, gdy liczba osób uprawnionych, którym ma zostać udzielona nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, uniemożliwia sprawne umawianie terminów wizyt w punktach na obszarze powiatu. Wobec powyższego czas trwania dyżuru nie uległ wydłużeniu do co najmniej 5 godzin dziennie we wszystkich punktach na obszarze powiatu zielonogórskiego.

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w 3 punktach, z czego dwa usytuowane są w dwóch lokalach każdy, w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu, podczas dyżuru trwającego 4 godziny dziennie, z wyłączeniem dni, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 90).

Z wyjaśnień złożonych w piśmie OR.1710.3.2020 wynika, że w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do Starosty żadne skargi, czy wnioski na funkcjonowanie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej

i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Nie było także zgłoszeń o przeprowadzenie nieodpłatnej mediacji.

Zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej realizowanymi przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie i są finansowane z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji wojewodów przez udzielanie dotacji celowej powiatom. Dotacja ta jest przeznaczana w 91% na wynagrodzenia z tytułu umów, natomiast w przypadku powierzenia prowadzenia punktu organizacji pozarządowej - na rzecz wyłonionej organizacji pozarządowej, w 6% - na pokrycie kosztów obsługi organizacyjno-technicznej zadań, a w 3% - na zadania z zakresu edukacji prawnej powierzone organizacji pozarządowej. Nie wniesiono uwag co do rozdysponowania środków przyznanych w dotacji celowej.

Sfera zadań publicznych obejmuje zadania w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa. Organy administracji publicznej powierzają w sferze zadań publicznych, realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność statutową w danej dziedzinie. Powierzenie odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie realizacji tych zadań.

Zgodnie z zapisami art. 11 ust. 2 ustawy, organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przeprowadzanym jednocześnie na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. W skład komisji konkursowej, o której mowa w tej ustawie, może wchodzić dodatkowo przedstawiciel wojewody. Ustalono, że Starosta poinformował Wojewodę Lubuskiego o terminie przeprowadzanych konkursów w latach 2018-2019. Wojewoda w pierwszym roku nie skorzystał z przysługującego mu prawa, natomiast w następnym roku w składzie komisji był już przedstawiciel Wojewody.

W toku kontroli kontrolującym okazano następujące dokumenty dotyczące przedmiotowych konkursów:
- uchwałę nr 533.2018 Zarządu Powiatu Zielonogórskiego z dnia 7 listopada 2018 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Załącznikiem do uchwały była treść ogłoszenia otwartego konkursu ofert wraz ze sprawozdaniem i ofertą. Do uchwały załączono również ogłoszenie o naborze kandydatów na członków komisji konkursowej opiniującej oferty złożone w otwartym konkursie na realizację zadania publicznego. Uchwałę wraz z ogłoszeniem wprowadzono i udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 7 listopada 2018 r.;

- uchwałę nr 1.2018 Zarządu Powiatu Zielonogórskiego z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu zaopiniowania ofert na realizację zadania publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Regulamin pracy Komisji stanowi załącznik do uchwały. Natomiast załącznikami do regulaminu są oświadczenia o zachowaniu bezstronności i tajemnicy, karta oceny formalnej i merytorycznej oraz karta zbiorcza oceny merytorycznej;
- protokoły z posiedzeń Komisji Konkursowej z dnia 30 listopada i 7 grudnia 2018 r.;
- uchwałę nr 10/2018 Zarządu Powiatu Zielonogórskiego z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Uchwałę opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 12 grudnia 2018 r.;
- uchwałę nr 130.2019 Zarządu Powiatu Zielonogórskiego z dnia 29 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Załącznikiem do uchwały była treść ogłoszenia otwartego konkursu ofert wraz ze sprawozdaniem i ofertą. Do uchwały załączono również ogłoszenie o naborze kandydatów na członków komisji konkursowej opiniującej oferty złożone w otwartym konkursie na realizację zadania publicznego. Uchwałę wraz z ogłoszeniem wprowadzono i udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 31 października 2019 r.;
- uchwałę nr 138.2019 Zarządu Powiatu Zielonogórskiego z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu zaopiniowania ofert na realizację zadania publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Regulamin pracy Komisji stanowi załącznik do uchwały. Załącznikami do regulaminu są oświadczenia o zachowaniu bezstronności i tajemnicy, karta oceny formalnej i merytorycznej oraz karta zbiorcza oceny merytorycznej;
- protokół z posiedzenia Komisji Konkursowej z dnia 22 listopada 2019 r.;
- uchwałę nr 142.2019 Zarządu Powiatu Zielonogórskiego z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, którą opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa w Zielonej Górze w dniu 26 listopada 2019 r.

Analiza przedłożonej dokumentacji wykazała, że organizację pozarządową zarówno na 2019 rok, jak i 2020 wyłoniono w otwartym konkursie ofert, przeprowadzanym jednocześnie na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Organizacje składały oferty zarówno na powierzenie prowadzenia punktu przeznaczonego na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, jak i świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Termin do składania ofert nie był krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia.

Ogłoszenie otwartego konkursu ofert na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego zawierało wszystkie wymagane ustawą treści i informacje.

W celu opiniowania złożonych ofert powołana komisja konkursowa, do oceny ofert zastosowała przyjęte Karty Formalnej Oceny Oferty oraz Oceny Merytorycznej Oferty. Karta Oceny Merytorycznej Oferty zawierała 5 kryteriów oceny merytorycznej oferty, skalę punktacji w zakresie od 0 do 5 pkt, a w dwóch kryteriach od 0 do 10 i kolumnę do wpisania liczby przyznanych punktów przez członka Komisji. Kontrolujący zauważyli, że przy określeniu kryteriów nie przypisano im określonej wagi, tj. nie wiadomo w jakim przypadku należy zastosować skalę oceny „0”, a w jakim „10”. Każde kryterium (i opis jego stosowania) musi być sformułowane jednoznacznie i precyzyjnie, tak żeby każdy poprawnie/należycie mógł interpretować je w jednakowy sposób. Ocena ofert musi być dokonana w sposób obiektywny, odnoszący się do zadania publicznego, tak by zapewnić wybór oferty zgodnie z zasadą równego traktowania wykonawców i z zachowaniem zasady uczciwej konkurencji. Poddanie każdego z kryteriów oceny ofert całkowicie swobodnej interpretacji oceniającego, bez określenia, w jaki sposób ocena ta będzie dokonywana naraża na dokonanie nierzetelnego, nieobiektywnego wyboru opartego jedynie na osobistych odczuciach oceniającego. Należy zauważyć, że Komisja Konkursowa dysponuje nie tylko swobodą określenia kryteriów oceny ofert, lecz również swobodą określenia ich wagi (znaczenia), pod warunkiem że wagi przypisane poszczególnym kryteriom służą identyfikacji (wyborowi) oferty najkorzystniejszej w świetle przyjętych kryteriów, odnośnie do każdego kryterium redagujący musi określić w jaki sposób będzie weryfikował prawdziwość informacji zawartych w ofercie.

Podczas kontroli dokonano również oględzin lokalizacji i oznakowania punktów, wyposażenie punktów i poczekalni punktów, w których świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie pod kątem spełnienia ustawowych wymogów dotyczących przedmiotowych lokali.

Na terenie powiatu zielonogórskiego, znajdują się:

- 1) Punkt NPP zlokalizowany w Czerwieńsku, ul. Zielonogórska 2; w Słone ul. Słoneczna 13,
- 2) Punkt NPP zlokalizowany w Sulechowie, ul. Jana Pawła II 52,
- 3) Punkt NPO zlokalizowany w Kargowej, ul. Rynek 33; w Trzebiechowie, ul. Sulechowska 2.

Stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych lokalach wyodrębniono pomieszczenie do świadczenia ww. usług zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz.U. z 2018 poz. 2492), w których zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 zapewniono dostęp do:

- instalacji elektrycznej, telekomunikacyjnej oraz dostęp do internetu,
- komputera z dostępem do:
  - oprogramowania do edycji tekstów,
  - oprogramowania umożliwiającego przesyłanie i odbieranie danych,

- oprogramowania umożliwiającego porozumiewanie się na odległość środkami komunikacji elektronicznej,
- systemu informacji prawnej z bazą aktów prawnych, w tym aktów prawa powszechnie obowiązującego, orzecznictwa i materiałów pomocniczych,
- bazy aktów prawa miejscowego z terenu danego powiatu i gmin wchodzących w jego skład, oraz powiatów ościennych,
- drukarki, materiałów biurowych, urządzenia pozwalającego na przenoszenie dokumentacji do postaci elektronicznej.

We wskazanych lokalach znajdowały się wyodrębnione miejsca dla osób oczekujących na udzielenie porady. W lokalach udostępniane były nieprzezroczyste i oznakowane urny posiadające zamknięcia. Ponadto ww. pomieszczenia zapewniały odpowiedni poziom dyskrecji (§ 5 ust. 5 rozporządzenia) oraz były prawidłowo oznakowane (§ 5 ust. 3 rozporządzenia). Nie wszystkie lokale są w pełni przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych z uwagi na lokalizację na I piętrze bez możliwości skorzystania z windy oraz na zbyt wąskie drzwi uniemożliwiające przejazd wózkiem inwalidzkim. Ze złożonych wyjaśnień przez panią Annę Morgowską wynika, że w każdym przypadku jeśli osoba poruszająca się na wózku inwalidzkim chce uzyskać nieopłatną pomoc prawną stosowane są różne rozwiązania zapewniające udzielenie porady, tj. skorzystanie z innego pomieszczenia w budynku, pomoc zdalną lub inne rozwiązania dostosowane do zaistniałej sytuacji. Wszystkie stosowane rozwiązania zapewniają zachowanie pełnej dyskrecji i poufności spotkania.

Przedstawiając powyższe ustalenia, **zalecam** wybieranie lokali, służących do świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, które są w pełni przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. W przypadku braku takiej możliwości, zalecam np. w porozumieniach, czy umowach na użytkowanie lokali zawrzeć zapisy regulujące kwestię, jak udzielić pomocy prawnej osobom niepełnosprawnym, w przypadku korzystania z lokali niedostosowanych do ich potrzeb.

W terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, proszę o pisemną informację o sposobie wykonania zaleceń i wykorzystaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak